

76. Az elektrolízis

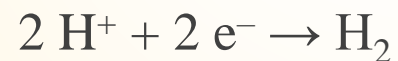
Az elektrolizáló cella

- ▶ ha a sósavba áramot vezetünk, a két elektródon gázfejlődés figyelhető meg

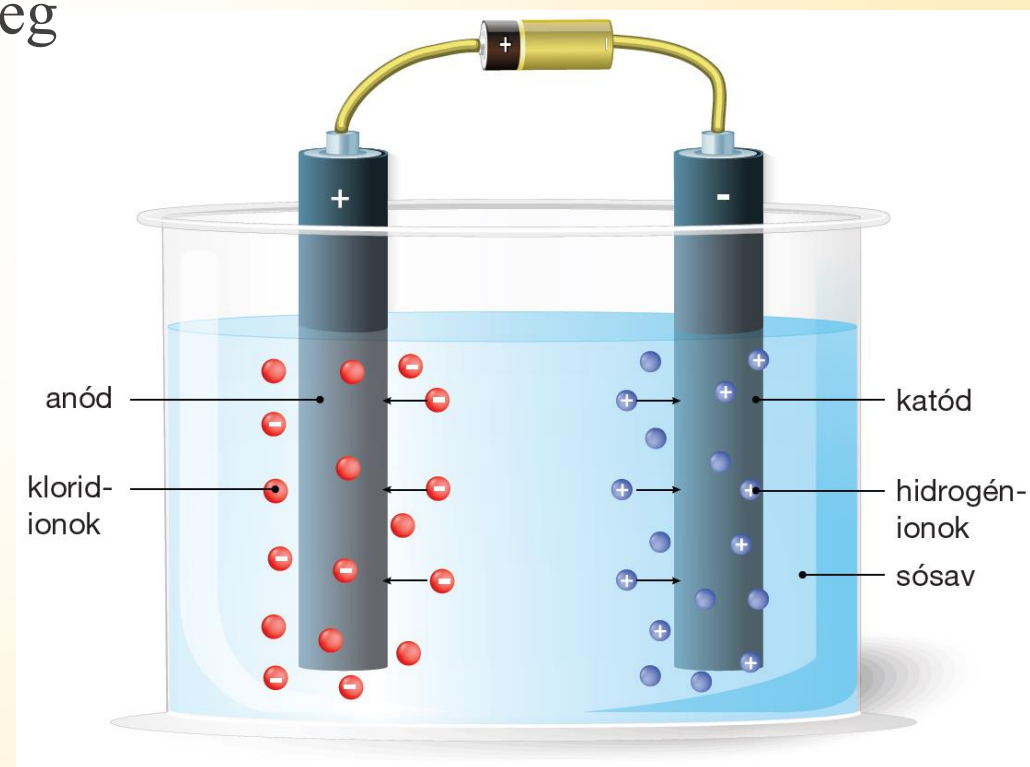
- ▶ az anódon a kloridion oxidálódik

- ▶ a katódon a hidrogénion redukálódik

- ▶ az oldat eközben fokozatosan hígul

Az elektródok töltése

- ▶ indifferens elektródok: platina- és grafit elektródok

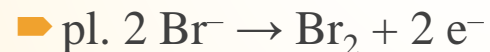
	A galvánelemek	Az elektrolizáló berendezések
ANÓD (az oxidáció helye)	-	+
KATÓD (a redukció helye)	+	-

Oldatok elektrolízise indifferens elektródokon

▶ viszonylag olcsó, mert közönséges körülmények között is játszódik

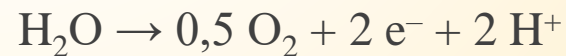
▶ anód:

▶ az egyszerű anionok elektronleadás közben leválnak

▶ az összetett anionok nem képesek leválni

▶ ehelyett anódos vízbontás játszódik le:

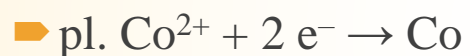

▶ ilyenkor az anód körül savassá válik az oldat

Oldatok elektrolízise indifferens elektródokon

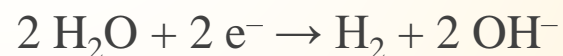
▶ katód:

▶ az olyan egyszerű kationok, amelyek ε° -ja nagyobb, mint $-0,83$ V, le fognak válni

▶ az olyan egyszerű kationok, amelyek ε° -ja kisebb, mint $-0,83$ V, nem képesek leválni

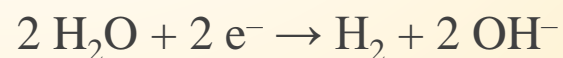
▶ ehelyett katódos vízbontás játszódik le:

▶ az elektród környezetében az oldat lúgos kémhatásúvá válik

▶ az összetett kationok sem képesek leválni

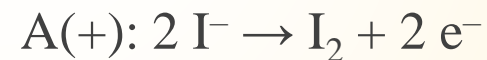
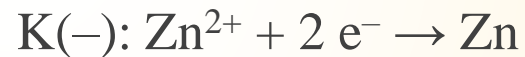
▶ ehelyett szintén katódos vízbontás játszódik le:

Az oldatok összetételének változása oldatelektrolízis közben 1.

▶ ha mindkét ion képes leválni:

▶ pl. a cink-jodid-oldat elektrolízise

▶ az oldat hígulni fog

Az oldatok összetételének változása oldatelektrolízis közben 2.

- ▶ ha egyik ion sem képes leválni:
  - ▶ pl. a nátrium-szulfát-oldat elektrolízise

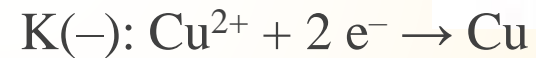

- ▶ az oldat töményedni fog

Az oldatok összetételének változása oldatelektrolízis közben 3.

- ▶ ha a kation leválik, de az anion nem:
  - ▶ pl. a réz(II)-szulfát-oldat elektrolízise

- ▶ az oldat savvá alakul (jelen esetben kénsavoldattá)

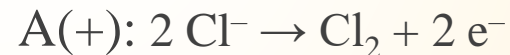

Az oldatok összetételének változása oldatelektrolízis közben 4.

▶ ha az anion leválik, de a kation nem:

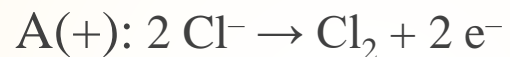
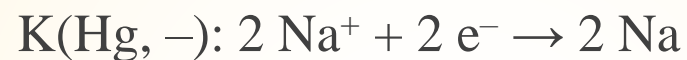
▶ pl. a nátrium-klorid-oldat elektrolízise

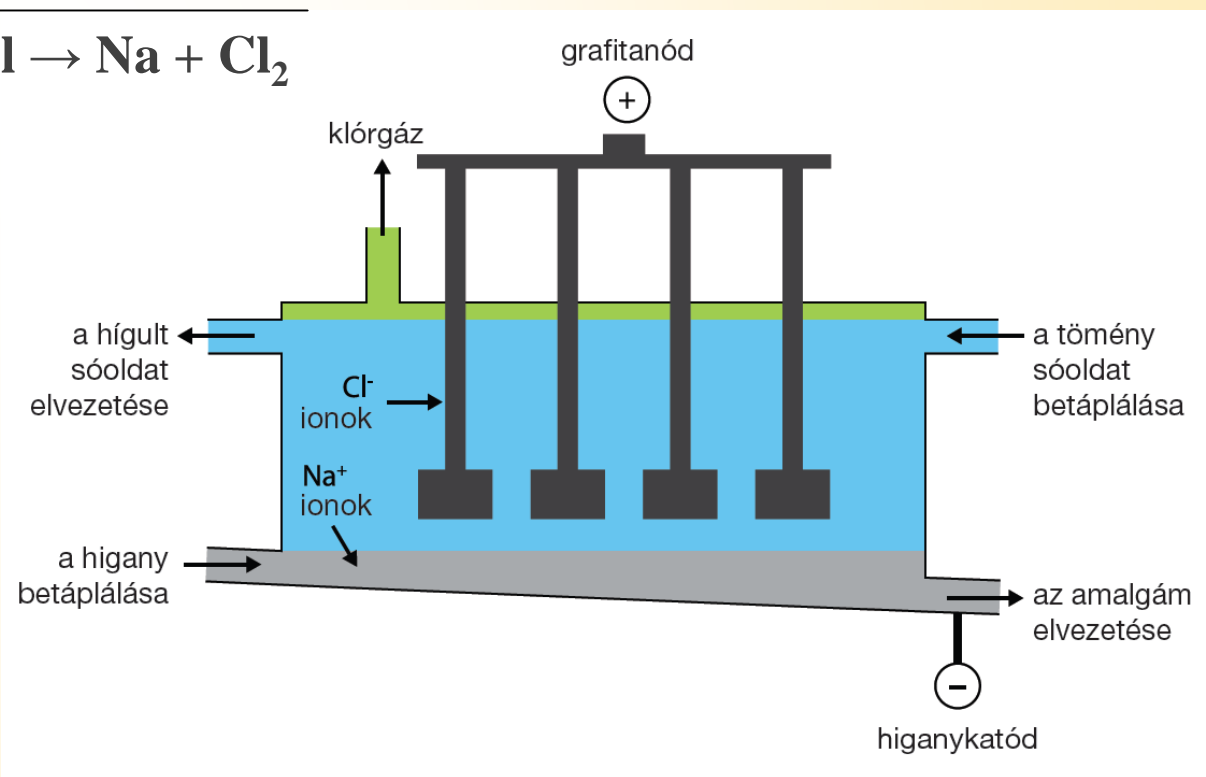
▶ az oldat lúggá alakul (jelen esetben nátrium-hidroxid-oldattá)

A nátrium-klorid-oldat elektrolízise higanykatód esetén

- ▶ a katódon ötvözet (amalgám) keletkezik:

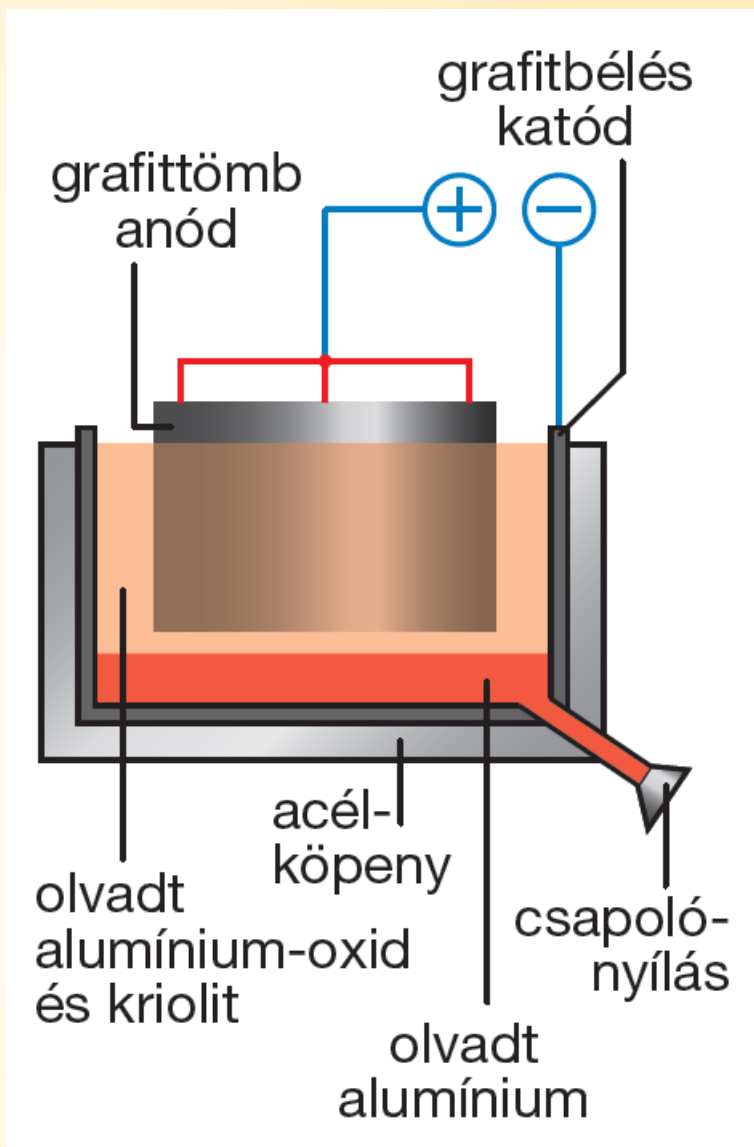
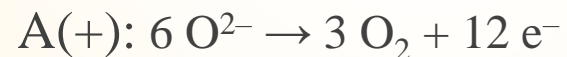
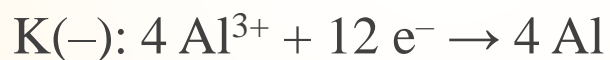

- ▶ az oldat hígulni fog

Olvadékelektrolízis

- ▶ drága eljárás, mert az olvadékképzéshez is elektromos áramot használnak
- ▶ a kationok és anionok egyaránt leválnak
  - ▶ pl. a timföldolvadék elektrolízise

Az elektrolízis mennyiségi törvényei

▶ Faraday I. törvénye

▶ az elektródokon áthaladt töltés mennyisége egyenesen arányos a levált anyag mennyiségével

▶ $m = k \cdot Q$

▶ m a levált anyag tömege (g)

▶ Q az áthaladt töltés mennyisége (coulomb, C)

▶ k az anyagi minőségtől függő állandó $\left(\frac{\text{g}}{\text{C}}\right)$

Az elektrolízis mennyiségi törvényei

▶ Faraday II. törvénye

▶ az elektrolizáló berendezésen áthaladó töltésmennyiség arányos a cserélt elektronok anyagmennyiségével

▶ 1 mol elektron töltése 96500 C (96485 C)

▶ $Q = n \cdot F$

▶ Q az áthaladt töltés mennyisége (coulomb, C)

▶ n a cserél elektronok anyagmennyisége (mol)

▶ F a Faraday-állandó ($F = 96500 \frac{\text{C}}{\text{mol}}$)

▶ a töltésmennyiség az alkalmazott áramerősséggel (I , amper, A), illetve az elektrolízis időtartamával is egyenesen arányos (t , másodperc, s):

▶ $Q = I \cdot t$

Felhasznált források

- ▶ OH-KEM910TB/II. tankönyv: 76. *Az elektrolízis* (Oktatási Hivatal, 2021, 134-137. oldal)